

ELŐFIZETÉS:

Egész évre . . . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét
illető küldemények a
szerkesztőnek, anyagiak
a laptulajdonosnak kül-
dendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DIJ:

egy 1 hasábos petit sor
10 kr., többzetűri hirde-
tésnél olcsóbb. Nyitlér
sora 25 kr. Bélyegdíj min-
den hirdetésnél 30 kr.
A hirdetések Bittermann
Nandor nyomdájában és
a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelenik minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Az ellenzék ellentmondásai.

sak eszmék és elvek azonos-
ossága képes országkor-
mányzó szereplésre joga-
sult pártot alkotni. Az ural-
kodni akaró párt törekvé-
seinek elvileg határozottan
körvonalozottaknak, aprak-
tikus közszükségnek érze-
téből kiforrottaknak, s a
fenálló megmásíthatlan ál-
lamviszonyok között is ke-
resztülvihetőeknek kell lenniök.

Ezen kellékeket a két ellenzék
programjában nem találjuk.

A függetlenségi párt, mióta a mérsékelt
ellenzékkel balkézről való házasságra lépett,
szerelmi mámorában leszédült fenkolt elveinek
ideális magaslatáról. Jelenlegi programjukban
az »átkos közösügy,« a nemzetrontó szövetség
Ausztriával immár feladatott, s annak helyét
egy nihilisztikus elv, a jelen kormányt minden-
denáron való megbuktatása, foglalta el. Ezen
törvénytelen házassággal a szélsőbal zsákutcába
tévedt, megtagadta elveit, s elvesztette régi ál-
laspontjának erejét. Mert az állami önállóságnak
eddig hangoztatott jelszavát, összes törekvései-
nek célját, eszközzé alacsonyította le; eszközzé,
hogy megbuktatni segítse a jelen kormányt.
Így az elv, a cél szegre akasztott és kitűnt,
hogy a következményekkel számolni nem tud.
Joggal lábrakap ellene az a sujtó föltevés, hogy
elvei immár nincsenek. Ugron Gábor, a párt
nagygyúja, erdélyrészi beszédeiben nem köve-
teli immár az önálló hadsereget; megelégszik, ha
abban magyar tisztet alkalmaztatnak, amit a sza-
badelví párt is sürget s részben már mevalósított.
E ténnyel szemben kérdeznie kell a függetlenségi
zászló volt hívének, vajjon a független Magyar-
ország előbbi eszménye érvényes-e még, vagy sem?
Ha igen, akkor a párt egységes állaspontja már
is fel van adva, tehát nem az többé, ami volt;
ha pedig nem érvényes, akkor ők volt párthí-
veik jóhiszeműségével galádul visszaélnék, mint-
hogy földadták elveiket, s volt kerületeikre mégis
számot tartanak. Kérdezhetik tovább a függet-
lenségi párt hívei: mi lesz ezen jelenlegi össze-
tartásnak a következménye a választások után?
Vagy együttartanak tovább is az elvek azonos-
ossága nélkül, egymás állaspontjának merev taga-
dásával, s maradnak tovább is elvtelen, illetőleg
személyes opposzició; vagy elvileg is egyesülnek,
s így kölcsönösen megcsalják küldőiket, vallván
mást, mint amit fellépő programjaikban lármá-
san hirdetnek. Látszik ezekből, hogy a függet-
lenségi állaspont már a kormány-buktatási fu-
zióval is megingatta önmagát és sokat veszített
komolyságából az által, hogy odaadta magát a
mérsékelt kezebe fegyverül a kormány ellen,
s lemondott arról, hogy elveit ezen ellenzéki
árnyalattal szemben is érvényesítse.

A mérsékelt ellenzékiek programja pedig
kezdettől fogva hemzseg az ellentmondásoktól.
Olyanok, mint a jusszon összeveszett rossz test-
vérek; azt mondják nyíltan egymás rovására, ami
már annyi magyar családot tönkre vitt: »Ha nem
lehet az enyém, hát legyen az uraké.« De nem is
lehet ez másképen; hiszen egyik helyen ökon-
zervatívok, a másikon liberálisok; itt ultramon-
tánok, amott a korlátlan lelkiismereti szabad-
ságért rajongnak; hol antiszemita, hol meg
filoszemita; egyik rész az önkormányzat, a más-
ik rész a kinevezésen alapuló megyei rendszer
híve; egyik agrár politikus, a másik a tőkesza-
badság apostola.

Ezen elvi zagyalék folytonosan bénította
eddig is a szabadelví párt munkálkodását.

Midőn napirendre került a polgári házasa-
gról szóló törvényjavaslat, akkor az alsóház-
ban a mérsékelt összeálltak a szélibalakkal
és azért támadták meg a törvényjavaslatot, hogy
a javaslat csak a zsidókra és keresztényekre,
nem pedig az összes lakosságra terjed ki.

Mikor aztán a javaslat az alsóházban az ő

ellenzésük dacára keresztül ment, a főrendiház-
ban összeálltak ugyanezek a »mérsékelt« radi-
kálisok a konzervatívokkal és külföldi mágná-
sokat toboroztak ugyanazon törvényjavaslatnak,
most már mint túliberalisnak, a megbuktatá-
sára. Tehát ugyanazon javaslat nem kellett nek-
kik, először **mert nagyon konzervatív**, azután
meg azért nem kellett, **mert nagyon liberális**.

Mikor a kormány a túlzó horvátokkal föl-
merült ügyeket zsarnoki erőszak és eltipró kény-
szer nélkül, a törvény világos betűjének hiában,
békülékeny méltányossággal iparkodott eligazi-
tani s el is igazította az állam tekintélyének
csorbulása, erőszak alkalmazása nélkül: akkor
síkra szállottak s a magyar érdekek földadásával,
gyávasággal, erélytelenséggel vádolták a mi-
niszteriumot.

Mikor pedig a kormány a középiskolai tör-
vényjavaslat szövegében oly helyzetparancsolta
intézkedéseket tervezett, melyek a közoktatás
ellenőrzésére hivatott és köteles államnak, a fel-
sőbb jog biztosítása érdekében, a felekezetek kára
s hátránya nélkül hasznára válandottak: akkor
előugratták a pártjukbeli pangermán bakszász
képviselőket s ezeknek, hallgatásukkal helyeslett
rimánkodásaiban, el akarták hitetni a rövidlátók-
kal, hogy a kormány a nemzetiségek kultur
törekvéseit bénítja, autonóm jogaitak megnyir-
bálja.

Imént tehát szerintük a kormány nagyon
kegyes, utóbb meg nagyobb kegyetlen volt a
nemzetiségekkel szemben.

Mikor a kormány az ipartörvény me-
gteremtése által a hazai kézművesek jogos
igényeit érvényre emelni, fölkarolni törekedett:
akkor a mérsékelt szemére hányták, hogy
a magyar föld őslakóit, az állam föntartó ele-
mét, a földmivesteket elhanyagolja s hátrébe
szorítja. Mikor meg a kataszteri munkálatok
jóvá hagyása kapcsán egyenlősített s helyen-
kint mérsékeltetett a fekvő földbirtok terhe:
akkor előálltak közülük az iparpolitikusok s
az általuk képviselt rész még erősebben tiltá-
koztak a földmivestek örökös dédelgetése ellen.
Tehát ha iparosok érdekeiről van szó, pártolják
a földmivest; ha ezéről, pártolják amazit.

Mikor a tisztviselők képesítéséről szóló
törvényjavaslat forgott szőnyegen, egyik része
a mérsékelt ellenzéknek megtámadta a kor-
mányt, hogy szakít a nemzet hagyományával
s megakarja azt fosztani az alkotmány legerő-
sebb védbástyájától, a tetszés szerint választott
közégekkel való önkormányzattól; míg ugyan-
ekkor egy másik rész még erősebben megtá-
madta azért, hogy a hatalomhoz való görcsös
ragaszkodásból, nem meri a magát régen leélt
megyei rendszert fenekestől felforgatni s a kor-
kivánalmának megfelelőleg, központosító kine-
vezés által, feladatának megoldására képesíteni.
Tehát ugyanegy párt kimutatta, hogy két tel-
jesen ellenkező nézet, miként lehet helyes egy-
szerre.

Mig a kormány árvizeknek és megrongált
vidékeknek a valóságos istenverés gyanánt ismét-
lődő rendszeres szabályozása iránt törvényjavasla-
tot nem adott be: egyre azzal üldözték, hogy a
Tisza folyó környékével nem gondol, mert azt
magyarok lakják és neki a magyarság nem kell,
mert nem mameluk. Mikor végre sora került a
Tisza és mellékfolyói törvény általi árment-
sítésének: akkor a töltéseket szakító árvíznél
is jobban zuhogott az ellenzéki szóhullám a mi-
niszteri székek felé, hogy immár kivetik a hálót
ezen javaslattal a tiszta magyar vidékekre s a
pusztaszeri és vidékebeli összittyákat is elcsábítják,
lekenyerezik, megpuhítják. Tehát ha nem szabá-
lyozza a kormány a vizeket, megszólják; ha
szabályozza, méginkább megszólják.

Ezen valósággal megtörtént esetekből lát-
ható, hogy a »mérsékelt« ellenzékkel tanács-
kozni, érvekkel párbajt vívni, nem lehet. Ha a
kormány a nőemancipációról terjesztene be tör-
vényjavaslatot, pártját fognák az így megkérő-
sulandó bábáknak; ha meg a bábák érdekében
akarna tenni valamit, elsorolnák a keresztény-

ség minden nagy vívmányát, a többi közt az
asszony személyes szabadságának csorbíthatlan-
ságát, melyet egy osztály — a bábák — ked-
veért tekinteten kívül hagyni nem szabad.

Ha a kormány a madárfogdosás oltalmára
tilalmat javasolna, ráfognák, hogy a súlyos ter-
hek viselőitől az Isten által mulattatási célokra
adott természetes zenét is irigylji; ha pedig azok
fogdosására tenne lépéseket, azt vetnék szemére,
hogy zsarnoki vérszomjának nem elég már a
polgárok bőre, hanem a szabáságnak légbeli örök
képviselőit is üldözi.

Szóval: nem képezhető se tárgy, se forma, se
szak, se néposztály, amelynek javára bármily
tapintatosan és gondosan összeválogatandó ja-
vaslatokat a »mérsékelt« szeszélye abszurdumra
ne magyarázna.

Az ilyen felemás elemek pártja hasonlít egy
tömegnyi, madzagra kötött luftballonhoz, melyek
egyetértene a közös fék, a hordozó zsinór el-
szakításában, de aztán, ha eltépték közös békőju-
kat, ugyan mindnyájan fölfelé, de mégis ahányan,
annyiféle csenevésznek szét a nagy légúrbán.

Az ellenzéknek ezen elvi kapocs és céltu-
datos tervek hiányára valló tettei, minden De-
mosthenesnél hatalmasabban igazolják, hogy leg-
alább ez idő szerint, mostani belső ziláltságá-
ban, egységes komoly cselekvés vagy reform
munkálat vállalására, a számos szükséges kellék
közül csak a legcsekélyebbel rendelkezik, az
ambicióval.

Amilyen az elméleti oldal, olyan a gya-
korlati. Apatinban a személyes rokonszenvet,
mint programot, hirdetik és jogosnak magya-
rázzák; Militicsen már ugyanezt, mint elvtelen-
séget, megtagadják. Bezdánban antisemiták, Kulán
filosemiták; Kernán agrariusok, Verbáson
iparbarátok. Papoknál ökonzervatívok, szerben-
nél nationalisták, hivatalnokoknak fizetés feleme-
lést, adóznak teherleszállítást ígérte nek.

Mondd el hát rájuk édes magyarom, amit
a te jó Istened ráolvasott az ilyenféle erköl-
csűekre: »Miután se meleg, se hideg nem vagy,
kivetlek az én számból.«

A választások előtt.

II.

A választási mozgalom egy nemzet életre-
valóságának próbaköve.

A választások terén bizonyul be, hogy va-
lamelyik nemzet még kisded korát olvassa-e,
melyet járszallagon vezetnek, vagy pedig önér-
zetes honfiakból áll, kik saját meggyőződésüket
követik.

Még csak néhány hét választ el azon időtől,
midőn hazánk népe szintén eme sarkalatos jog-
gát fogja gyakorolni.

Ha a józan gondolkodás és a romlatlan
szív saját meggyőződését fogja a választási ur-
náknál követni, teljesen meg leszünk nyugtatva
az eredmény iránt.

Mert a hazafias meggyőződés átlát az ámi-
tás minden cselszövényén, nem hallgat hangza-
tos szavakra, hanem érdektelenül szemlél, hig-
gadtan fontol, és azután határoz.

A jó hazafi úgy tesz, mint egy jó gazda,
ki cselédet felfogad. Megvizsgálja bizonyítvá-
nyait és annak multjából von következtetést
tulajdonságaira. Mert a mult a jövőnek tükré.
De olyan gazda még aligha akad, ki egy meg-
bízható szorgalmas hű cselédet elbocsájtana,
hogy egy ismeretlen másikat felfogadjon. A
»próbáljunk mást«-féle elv gyakran, sőt mond-
hatni mindig érzékenyen szokta magát meg-
bosszulni: eltekintve attól, hogy a havi rend-
ben minden változtatás, ha mást nem, időleges
zavart és fennakadást mindenesetre előidéz. Jól
tudja ezt minden gazda.

És fokozottabb mértékben áll ez az állam-
háztartásában.

Élénken emlékszünk vi-sza a volt Deák-
pártnak 7 évi uralkodására, mely idő alatt a
számos kormányváltozás miatt egyetlenegy fon-
tosabb reformjavaslat sem nyert életet, mert alig

helyezkedett el a kormány miniszteri székében, követi, ellenzéki sohasem lesz, míg ilyen kormány van.

Egyik főoka volt e gyakori kormányváltásnak az akkori »balközép« ellenzéki párnak hatalma, melynek ellen Tisza Kálmán már akkor kormányképességét és organizátori tehetségét oly mértékben igazolta, hogy előrelátható volt, miszerint a pártokra szakadt parlamentben egységet egyedül ő lesz képes teremteni.

Es csakugyan az ösmeretes fuzió létesítésével és Tisza Kálmán kormányra lépésével bekövetkezett a rég óhajtott rend. A pártoskodást egység, a szóvitakozást munka és a keresztülvihetetlen eszmékért elkeseredetten vívott harcot a béke áldása váltotta fel. Az 1867. évi kiegyezési alapon tíz év alatt az ország haladásának oly épülete emelkedett, melyhez hasonlót a történelem fel nem mutat.

Ezt pedig egyedül annak köszönheti a nemzet, hogy nem pártoskodhatott és a kormánynak alkalmá és ideje maradt dolgozni.

Amint az Árpádvér kihaltától a mohácsi vészig a magyar békét nem lelt, és az ország a király választások pártoskodása alatt majdnem elvérzett, ha a Habsburgok dinastiáját a Szt. István koronájával meg nem ajándékozza: ép úgy parlamentális életünk 17 évi fenállása óta egyedül Tisza Kálmán kormányzása alatt csillapult némileg a magyarnak véreben gyökeredző pártoskodási szenvedélye, hogy annál fokozatosabb mértékben izmosodjék és terjedjen a munka ösztöne, mely nélkül egy állam sem tarthat igényt hosszabb létre.

A jelenlegi kormány nem a pártoskodások, nem az egyenlenségek, nem a meddő vitakozások és nem az ideális rajongások, hanem a haladás és munka kormánya, melynek célja hazánkat gazdaggá és így művelté, hatalmassá tenni.

Angolország alig képes húszezer főnyi hadsereget összetoborzani és még is hatalmas, melynek erejét respektálta a nagy Napoleon és tiszteli a hatalmas Németország vaskancellárja. Pedig Angolországának hatalma leginkább gazdagságán alapszik.

Nemzetünknek sem lehet jelenben fontosabb célja, mint a Kanaannak elnevezett ország kincseit kiaknázni, népeinek példátlan munkáerejét értékesíteni és fokozatos fejlesztéssel oda emelni, hova más nemzetek nem pártoskodással, de igenis munkálkodással jutottak.

Ha gazdagok és hatalmasok leszünk és évszázadok mulasztásait helyrehoztuk, akkor verhetjük mellünk, hogy a magyar szembe szállhat az egész világgal; de míg egy jeges medvétől is rettegünk, jó lesz szép csendben készülni az elmaradhatlan élethalál harcra és addig is békében élvezni a haladás vívmányait. Jelenlegi viszonyaink közt az 1867. évi kiegyezési alap bolygatása bűn lenne a haza ellen; mert lerombolná külleneink ellen 1000 év alatt betetőzött védvárunkat.

De vajon mi következne be, ha Tisza kormánya megbukna és az ellenzék jutna a kormányra? Ismétlődne az, a mi a Deák kormánynyal történt. Ismétlődne az, hogy a munka áldását újra a pártoskodások harca váltaná fel, melyet Oroszország bizonyára nem mulasztana el saját malmára hasznosítani.

Mert Tisza Kálmán és pártja Apponyi, Zichy, Szilágyi-féle heterogen elemekből össze-kelt kormány ellen, még hatalmasabb ellenzéki állást foglalnának el, mint Deák Ferenc pártja ellen. A »mamelukok« rettegett janicsároknak bizonyulnának. Bekövetkezne az, hogy a parlament egysége és ereje nem a kormány, hanem az ellenzék táborában manifesztálna magát; döntő csapásként a pütkösdí királyságot átélte habarék pártra.

Bizony komoly megfontolást érdemel mind ez. Mert nem sajátunkról, hanem a haza érdekéről van szó. A magyar hazaszeretetével fenn dicsekszik, igazolja hát ezt akkép, hogy megfontolással lép a választások küzdterére.

Igen! a jó hazafi végig sorolja emlékezetében mind azt, a mit Tisza kormánya egy évtizeden át az ország javára létesített és örömmel fogja látni, hogy e rövid idő alatt annyi haladást tett az ország, mely bámulatba ejtette a külföldet és tiszteletre ragadta magát az ellenséget.

De érti ezt az ország minden fia léptenyomon, a nemzeti élet pezsgésének minden mozzanatában.

A földmivelő, ki terményeinek a kormány által kiépített vasúthálózat közvetítésével a világgpiacokat nyitva találja; az iparos, kinek munkája folyton a kormány támogatásában részesül, és a kereskedő, ki hazánknak eddig sohasem ismert olcsó hitelt élvez; e három osztály. ha okos meggyőződését és jól felfogott érdekét

Elmondta ezután, hogy a tisztviselők nem választatnak, hanem főispánilag kinevezetnek.

Mi szerényebbek vagyunk, semhogy egy volt főispánnak, ki bizonyára praksziból beszél, e részben ellentmondjunk. A különbség csak az, hogy immár most csak térvényes minősítéssel bíró egyének nevezethetnek ki; ezelőtt pedig kvalifikáció nélkül is lehetett mindenki minden. A ki a kandidációs jogot körülíró 1870. 42. t. c. után egész 1875-ig főispán volt, az igazat fog adni ezen általa provokált észre-
telnek.

Korrupció, protekció, insináció, presszió, remonstráció, s mindenféle gaznáció — a programm szerint — erősen grasszál. Aki a főispáni játéktérbe nem illik bele, elejtetik. A birói függetlenség sokszor durván megsértetik.

Példát persze nem hallottunk; mert hát ez mind »köztudomású«.

Továbbá szemére hányta a kormánynak, hogy nem kész a polgári törvénykönyv; de arról persze egyet se szólt, hogy az utóbbi három év alatt huszonhárom igen fontos törvény hozott.

Hogy a királyi kisebb haszonvételek iránt mind maig nem adatott be törvényjavaslat, az igaz; de hogy egy szabad királyi város leendő képviselőjének és közönségének miért fáj ez? — ezt önálló regále-jogunk gyakorlatában nem tudhatjuk.

Felpanaszoltatott még az ügyvédi kamarák tekintélytelensége, a minek oka bizonyára nem más, mint bizonyos tekintélyes ügyvédek, a kik ezt látják, tudják és közönyükkel fokozzák.

Elmondott még, hogy közoktatásunk pályás gyerek; holott már is elhelyezhetlenül sok az okos ember. Elismeri, hogy a közlekedési eszközök gyarap-
szanak; de mit ér — úgy mond — ha az ipar és gazdaság pang; tarifáink idegen érdeknek szolgálnak s így a vasutakon nincs mit szállítani?

Persze mindezt el lehet mondani; de mégis meg kell kérdeznünk: látta-e a szónok a magyar kir. államvasútának 1883. évi üzleteredményeit? Ha nem látta: mily alapon vár hitelt szavainak? Ha látta, hogyan kerülte ki figyelmét azon tény, hogy az összes vonalak bevételai tavall 1882-höz képest 2 584,965 frt 55 krral, vagyis 12.78% al szaporodtak; mihez képest, a mult évhez arányítva, az üzleti fölösleg 25.1% al kedvezőbb. (Lásd »Magyar Pénzügy« 1884-iki 22. számát.)

Hanem persze ellenzéki programbeszédben a számok és tények csak mellékesek. . . .

Ezen tény szemmel tartásával becsülendő szónoknak azon nagy mondása is, hogy: a jelen kormány megbuktatása azonos a haza megmentésével.

Ezután következett a tulajdonképeni politikai hitvallás, mely magában, az előzmények nélkül, előtűnik is jogosultnak és tiszteletreméltónak tanúsította volna Mártonfi ur álláspontját. Szerinte 1875-ben Tisza átvette a Deák-párt misszióját; de azt részben elkezelte, részben hamis célokra fordította; most a mérsékelt ellenzék arra törekszik, hogy ezt a testamentumot valódi, meghamisíthatatlan alakjában érvényesítse. E célból el kell hódítani a kormánytól a tért, mert az idegen országokat hódít, s nem a nemzetet gyarapítja; fényűzést folytat, a közös ügyes alapot részint kibővíti, részint meg oszloplit is megingatja, s abszolutizmussal uralkodik. Elismeri, hogy a pártban heterogen elemek vannak; de ő részéről egy párttal se megy tovább az igazi demokracia folyamonyainál.

Allami önállóságunkat a közjogi alapon is fejleszthetőnek véli; hiszen azt betetőzöttnek maga a szerző, Deák Ferenc sem tartotta. De evégre szembe kell szállni az udvari körökkel, nem szabad nagylelkűködni a nemzet rovására, ki kell vinni az önálló bankot és vámot; sőt a magyar hadsereg önállóságát is megvalósíthatni.

Az 1868-iki IX. és XLIV. t. cikkek végrehajtásával eleget vél tehetni a nemzetiségek jogos kívánalmainak és autonómiájának.

Sürgeti a hitkülönbség nélküli polgári házasságot, a főrendiház reformját; holott mindkét javaslat sürgetés nélkül is alig várja az új országgyűlést, hogy eltárgyaltassék, sőt bizonyos mérsékelték honmentése nélkül már törvényé is váltak volna.

A közigazgatást illetőleg, a választási rendszer híve; ha azonban a kinevezéssel azonos főispáni kandidáló jog nem korlátozható, akkor inkább a kinevezés elvéhez csatlakozik, de a tisztviselők állandósítását minden körülmények közt sürgetni kívánja.

Az igazságszolgáltatást gyorsítani, a törvényeket népünk ismerete és hazai jogunk alapján kívánja szaporítani.

A zsidókérdést nem létezőnek tekint. — Bezdánban a párt már másképp okoskodik; de hát ki tehet róla, mikor egyszer »heterogen« elemekből áll.

Erdekes volt itt hallani, hogy sürgetni fogja a beáramló idegenek ellen honossági törvény alkotását. . . mintha bizony az 1879-iki L. t. c. ezt a kérdést már régen nem tisztázta volna!

Az adókezelés egyszerűsítését, a bonyolult és zaklató rendszer megjavítását, a deficit megszüntetését, szóval az egyensúly helyreállítását fogja sürgetni.

Végül kijelenti, hogy ha ezen elveknél erősebb harcost találna még a közbizalom, ő bármikor kész visszavonulni.

Ez volt a beszéd érdemleges tartalma. Ami második pozitív részét vagyis a hitvallást illeti, éppen olyan az nagyjában, mint akármelyik szabadelpvűparti programbeszéd, csak a korrupció stb. jó végzetű nagy mondást kell belőle leszűnni. A kormányra és pártjára minden adat nélkül ráfogott mulasztásokat vagy bűnöket pedig egyszerűen tagadjuk ép úgy, mint a milyen egyszerűen állítottak. Nézetünk szerint a világ soha sem volt, nem is lesz, nem is lehet soha olyan szép, mint az ideálok; de ezeket nem a történet jónak merev tagadásával, sem epés túlzásokkal, hanem a higgadt meggyőződésnek »Kraftausdruck«-októl és elfogultságtól egyaránt ment igazságszeretettel lehet és kell kivinni törekedni. — Ekkora intelligentiájú város képviselőjének programjában megtorlatlanul nem foghatnak helyt olyan állítások, melyeket a fenálló tények hangosan megcáfolnak és a melyeket itt elhíetni akarni, a nagy világban nem éppen hízogó itéletet kelthet városunk iránt, közönségének politikai s közéleti tájékozottságát illetőleg.

A haladás zászlóját lobogtató ily kormány ellen csak az lehet, ki hazája javát önös érdekeinek alárendeli.

Mert tud meg választó polgártárs! hogy most nem elvek harcolnak egymással, nem reform a reakcióval és nem függetlenség a szolgáltsággal, küzd a jelen választásoknál.

Jelenleg mind ez túlhaladott álláspont. Több százados harc után meg van kötve a béke örökre a fejedelem és népe között; a nép korlátlan ura önmagának és minden reakció hajótörést szenvedne a parlamentarizmus szikláin. De meg van kötve a politikai béke Ausztriával is.

Az 1867-ik évi realunió az elszigetelt, és küllenségeinek martalékul dobott Magyarországból egy hatalmas államot alkotott, melynek barátságát nagy hatalmak felkeresik. És a mely államot azelőtt Ázsiába akartak visszakergetni, most ellenségei is elismerik annak nagy kulturmisszióját. Harcban erejéhez, békében munkájához fűzött bizalom meghozta Árpád nemzetének ama közelismerést, melyet nem »Albion ágyúinak,« hanem önérejeknek és kormánya tapintatos munkásságának köszönhet.

Gazdasági emelkedése nemcsak a méltánylat, de a közmegeledés tárgya és minden igaz honfi csak azt kívánja: »adj uram Isten meg-egyszer annyit és szívesen adózunk a haza ol-tárán.«

Tények ezek, melyek utat törnek úgy az elmékhez, mint a szívekhez, minden honfi érzi ezt, ha az ország jelen állapotát összehasonlítja az 1867. év előttiékel és az 1868—1875 közöttivel.

Csak egy nem érzi azt, csak egy elégedetlen. És ez az egy, — a proletár. A »mameluk« ellenében a »proletár.« A társadalom azon osztálya, mely nem szeret dolgozni és mégis vár jutalmat; mely nem áldoz semmit és mégis áldozatot vár a hazától és népétől.

De mert oly államban élünk, mely csak a munkát jutalmazza, hát kész az ellenzék.

Ez azon ellenzék, mely nem elveket harcol, mert az elvek harcát a Deák és Tisza kormány 7 éven át immár hősiessen keresztül küzdötte, megvetve alapját a gazdasági haladásnak; ez azon ellenzék, mely reformokért sem harcol, mert a haladás a kormány zászlójára fényesebb tettekkel van felírva, mint a mily hangzatosak az ellenzék szavai, miket eddig csak a száján hordott.

Ez azon ellenzék, melynek zömét a munkakerülő proletárság, vezéreit a sértett hiúságok és nagyravágások, hátvédét pedig az ön-ámítók és ámítottak képezik.

És harcol az ellenzék? Harcol, — de miért? egyedül az uralomért, szólván a választókhoz imígyen: »Elismerjük, hogy az eddigi kormány sok jót létesített, de mi mondjuk néktek, hogy mi még több jót fogunk létrehozni; es küszünk a szakállunkra.«

Mohamed szakállára megesküszik az igazhívő muzulmán; de mi sem muzulmánok nem vagyunk, sem próféták nem születnek többé.

Az álprófétákat pedig a felvilágosodott nép kiszokta nevetni. P.

Mártonfi Károly programbeszéde Zomborban.

Hétfőn délelőtt 10 órakor, a »Vadászkürt« udvari helyiségében, 300-ra tehető választó előtt tartott meg e beszéd, melyet tartalmilag, az egy hallás után telhető büszséggel itt közlünk.

Az 1875-iki füző erős pártot juttatott Tisza kezébe. Akkor tett ígéretei azonban meghiusultak; mert sem az állam pénzügyei nem rendezvék, sem Ausztriához való viszonyunk nem javult. Sőt Boszniával, a horvát és fumei kérdéssel, folyton ellenére dolgozik a nemzet aspirációinak. Az adók egyre emelteknek, a társadalom süllyd; jutalma csak a pártoskodásnak van, míg a szabad vélemény üldözöttetik. Tiszának csak egy célja van: kormányon maradni.

Azt hisszük, a mérsékeltnek egyelőre más a céljuk, t. i. kormányra jutni; ha ezt elérték, akkor az övék is csak az lesz, ami most Tiszáé: kormányon maradni.

A kormányrendszer, Mártonfi szerint, autonómiába impregnált abszolut bürokracia, respektive a miniszteri omnipotenciának kaleidoszkopja.

Ezen nagy mondásra egy meghiélt hallgató, becsületes foglalkozására különben boeskoros, zsviót kiáltott; bizonyára azt hitte, hogy ó-szlávul van.

Most — így folytatja — nem vitáz, nem érvel a gyűlésekben senki, csak ha hálafeliratokat, rendjeleket, s képzelt érdeméért kapott nemesi címeket parentálnak.

Szerény nézetünk szerint, ennek egyik nagy oka az is, hogy akik a közléseken az előterjesztésekkel egyetértenek, azoknak nincs mit dikciózniok; akik pedig nem értenek velük egyet, azok nem ott, ahol mindenesetre kaphatnának felvilágosítást, de esetleg le is főzethetnének, hanem korcsma udvarokon döngetik a rendszert, ahol a békükba vert szabadszólás ezen siralmas hazájában, bátran és az esetleges megtorlás félelme nélkül, lehet megtépázni a védteleket.

Hirek.

Választási mozgalom. Dimitrievits Milos, a kul-pini kerület volt szabadlevű képviselője, a mult hét folyamán a kerület községet meglátogatván, mindenütt ünnepélyes fogadtatásban részesült és programbeszédének megtartása után nagy lelkesítéssel újól ki-jelöltetett.

Ujvidéki hírek. Bende Imre, Ujvidék város volt képviselője s a jövő országgyűlésre képviselő-jelöltje, a jövő héten tartja beszámoló, illetve programbe-szédjét. Eddig ellenjelölt nélkül áll, hisszük, hogy ju-nius 13-án is egyhangulag fogjuk megválasztani. — Az omladnista szerbek május 29-én a színház-épület-ben gyűlést tartottak, megjelentek mintegy 100—150-an. Hosszasan kellett kapacitálni a parasztoakat, hogy most ők nem állítanak külön képviselő-jelöltet. A pa-rasztoknak ugyanis sehogy sem akart a fejükbe férni az, hogy most ők, már t. i. a szerbek, nagy kisebbség-ben vannak a többi lakosokkal szemben. Végül abban állapodtak meg, hogy szerb jelöltet nem állítanak föl, hanem a magyar részről fellejtetett ellenzéki képvise-lőt minden erővel támogatni fogják. — Ujvidék sz. kir. városban az országos képviselő-választás napjál június 13-ika tűzetett ki. Választási elnök: Rohonyi Gyula ügyvéd, h. elnök Adamovics Sándor kereskedő.

Sürgöny. Csantavér, június 2-án. Báró Podma-niczky Frigyes, követünk, ma reggel 8 órára érkezett hozzánk. A határnál nagyszámú közönség fogadta, s impozáns menetben vonult be közséinkbe. Programbe-szédre nagy lelkesedést keltett és viharos, szünni nem akaró éljenekkel jutalmazták a szónokot. A be-széd után villásreggeli következett, melyben majdnem százan vettek részt. Reggeli után 11 óra tájban a vá-lasztók és a közönség ovációi között Adára távozott, honnan még ma este Moholra, onnét folytatólag Ó-Kanizsára és Martonosra megy. Fogadtatására mindenütt lelkes előkészületek történek.

Küla, június 2-án. Kármán Lajos képviselőnk holnap kedden tartja meg programbeszédjét.

Hódásgh, június 2-án. Valami Hevesi Bertalan nevű, itt teljesen ismeretlen uri ember, Apponyi aján-latára akar kerületünkben fellépni habarékprogrammal.

N.-Palánka, 1884. május 31. Popovits Döme f. évi május 29-én Palánkára egész csendben megérkez-vén, a „Korona“ kávéházban szállt le, — másnap a szerb községekbe rándult ki programbeszédének meg-tartása végett. Azok, kiket főkénteseinek képzelt, állí-tóltag arról biztosították, hogy kárba vész útja. Hogy lett-e valaki részéről a képviselő-jelöltség elfogadására felkérve, eddig még nem hallatszott. Jött, látott — s ment. Eljén Gromon Dezső!

Kernyáján mult vasárnap tartá Németh Albert függetlenségi képviselőjelölt programbeszédjét. Fo-gadtatására Kernyájáról csak két vagy három fogad-tott kocsis ment elbe és csakis a Militicsről velejött ó-moroviciai 5—6 kocsival a legnagyobb csendben vo-nult be. Itteni néhány párt híve 11 órára várta, de miután Csonoplán, hol szinte beszédet akart tartani, meg sem hallgatták, ide 1/2 10 órakor érkezett, az isteni tiszteletet és körmenetet résztvevő nagy mise után a községháza előcsarnokán a templomból kijövő s nem az ő tiszteletére összesereglett nép előtt először is azon állítólagos hírt iparkodott megcáfolni, hogy ő „zsidó“ volna, mondván hallgattam a bibliában olvas-ható egy apostol ama szavaira „ha elmentek házam előtt térjete be,“ én is betértem templomotokba s részt vettem az isteni tiszteletben, bizonyítandó, hogy nem vagyok zsidó; hivatkozott továbbá néhai Németh György volt püspökkel rokonságára s végre kijelenté, hogy zsidó már azért sem lehet, mert Istóczynek jó barátja és tanácsadója. Ezután hozzáfogott prog-rambeszédjéhez, melyben a kormányt és annak eljá-rását igen élesen megcáfolta, dacára az igen éles s csak fellekesítésre célzó kifejezéseinek a nép nemcsak hogy nem éljengett, hanem megbotránkozva szétosz-lott. Németh Albert programbeszédjével a kormány-pártnak egyáltalában nem ártott, hanem azt még te-mesebben erősítette, a kétes pártállású higgadnan gondolkozó választók s különösen a félig-meddig már hozzacsatlakozott zsidók is teljesen elfordultak tőle és a kormánypártnak tántoríthatatlan hívei lettek.

Ujvidék, május 29. A választás június 13-ára tü-zetett ki. A szerb pártot Polit és társai mára gyű-lésre hívták össze. Körülbelül százötvenen jelentek meg és elhatározták, hogy ezuttal nem állítanak jel-öltet; de ha magyar részről mérsékelt ellenzéki állí-tatják, ugy ezt támogatják, mert csakis e párttól, melyben sok a conservatív, remélhetnek nemzetiségükre jobb napokat. A kormánypárttól, különösen Tiszától, a szerb nemzetiség a legrosszabbat várhatja. Ők a szélső balpárttól sem várnak jót. A gyűlés azt is ki-jelentette, hogy a kikindai programot elveti és meg-marad a régi programnál. Polit nem jelent meg a gyűlésen; a szót Vucetics ügyvéd vitte.

Bezdanból hosszabb levelet kaptunk, mely Szemző Gyulának s Apponyinak bevonulásáról szól. Dacára, hogy a levelező aláírta magát s az ottani értelmiség tagja, mi nem engedhetjük meg, hogy lapunkban Szemző Gyuláról így beszéljenek. A levelet egyébiránt eltesszük, mert lehet, hogy az ellentábor kíméletlen-sége még elővéteti velünk.

A levél részletez itatást, borraivalozást, fizető mestert stb. Gúnyolja a jelölt beszédjét s annak gyenge voltáért őt bántó jelzőkkel illeti.

T. levelező ur! Szemző Gyula nem szónok, maga sem tartotta magát soha annak. Ha nem tetszik a rossz beszéd, hát ne zavazzanak rája. Egy jó vicc van a levélben, hát azt megmentjük. A levelező ugyanis kérde, mért nem mondta meg a jelölt, hogy ő nem szónok, hanem hozott magával valakit, aki elmondja a programját.

E gondolatot így fejezi ki: Bernát Gazsi össze-láncolt egy vak agarat meg egy sánta vizslát, hogy az agár fogja meg, amit a vizsla lát. . .

Ilyen durból mi nem akarunk az ellenzékéről írni; hiszen ha mi személyeskednénk, ők legalább is ká-romkodnának.

Annyit látunk az egészről, hogy Szemző Gyula után Apponyi nagy hatással beszélt a választás fontossá-gáról, kiemelve, hogy nincs most már „balpárt“ ami-nek a bezdaniai képzeli magukat; mert ennek a „balpártnak“ jogi utódja tulajdonképp a Tisza-párt.

Hanem azért kisütötte a főuri repülő kortes, hogy a mostani kormánypárt a „jobbpart“ s ők a „balpárt“. Szegény nép! Mért kell neked a nagy urak pesszióért erkölcsiédben és jellemédben örökké vesztetni s lakolni!

Szabadkán június 19-én lesz az országos képvise-lők választása.

Ujvidék június 13-án, Baja és Zombor 15-én vá-lasztják országgyűlési képviselőiket.

Értesítés. Zombor városában beszélük, hogy a kormánypárt jelöltet akarna felállítani. A leg-határozottabban kijelenthetjük, hogy ez senkinek esze ágában nincs és e hír teljesen alaptalan és légből kapott. Ha ezt akárci a maga kezdemé-nyezéséből megkísérlené, komolyan kompromit-tálná a szabadlevű párt részéről elejétől fogva követett legloyalisabb és leghazafasabb eljárást, mely párt komolyan el van határozva magát távol tartani attól, hogy az itthelyi összebonyo-lított viszonyok még ziláltabbakká váljanak. E részről a helyi szövetségesek mézes hetei meg-zavartatni nem fognak. Minden ellenkező hír — mende-monda.

Gyászhir. Özv. Dvorzsák szül. Stetina Emilia a saját, ugy fivére Dvorzsák Károly és nővére Kazics Károlyné nevében is mely fájdalomtól megtört szívvel jelentik felejtetlen férjének, illetve testvérüknek Dvorzsák Zsigmond, nyug. kir. telekkönyvi vezetőnek, f. 1884. évi június hó 2-án élte 54. évében bekövet-kezett gyászos elhunytát. Hült tetemei június hó 3-án d. u. 5 órakor fognak a szent Rókus sirkertbe örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szent mise ál-dozat pedig ugyancsak június hó 4-én reggeli 9 óra-kor a római kath. plebánia templomban a mindenek urának bemutatni. Zombor, 1884. évi június hó 2-án. Béke poraira!

Nagy Vince jankováci földmives két év előtt a széneskocsiról leesvén, fejét megütötte. Azóta folyton a csendes elmezavar tünetei mutatkoztak rajta, míg néhány hét előtt kitört rajta a dühös téboly. Hazulról mindig futni akar s bort kér azzal a fenyegetéssel, hogy ha nem adnak, felgyújtja a házat; minek folytán mint közveszélyes elmebetegét a budapesti Rókuskórház megfigyelő osztályába szállították.

A zombori kaszinó-egyleti dalárda f. é. június hó 8-án, vasárnap, a polgári kaszinó helyiségeiben rendkívüli dal- és táncestélyt rendez, melyre a n. é. közönséget tisztelettel meghívja. Műsorozat: 1. Egy-veleg. Férfikardal, Wusching Konrádtól. 2. Senerata. Magándal, Braga-tól. Marschall György ur zongora-s és Paul Kálmán ur gordonka-kisérete mellett éneklő Lovich Aranka urhölgy. 3. Vándordal. Vegyeskardal, Abt Ferenctől. 4. Suhog a szél. Férfikardal Zimay Lászlótól. 5. Ha ő nevet Dalkeringő, Bánfi Sándor-tól. Zongora kíséret mellett éneklő Thim Flóra urhölgy. 6. Népdalok. Vegyeskardal, Domanffy-tól. Kalapsza Bella, Lovich Aranka, Mihályi Bella, Rezsnyi Ilona, Sziegriszt Ilona, Tessényi Vilma, Thim Flóra és Wundszám Ida urhölgyek, valamint Marschall György ur szíveségből működnek közre. Az előadást Hercen-berger Sándor zenéje mellett tánc követi. A tiszta jö-vedelem fele a kaszinó-terem díszítési költségeire van szánva. A pártoló tagsági jegyek szelvényei ezen es-télyre nem érvényesek. Belépőjegyek 1 frtjával Fal-cione Gusztáv ur, valamint Hrabovszky és Sztrilich urak kereskedésében előre is kaphatók. Kezdeté fél 8 órakor. Éttek és italok pontos kiszolgáltatásáról Hanc-mann Ignác vendéglős ur gondoskodik.

Csantavéri hírek. Május hó 27-ikén tartott meg közséink multébb közönsége által a valláskülmö-bég nélkül rendezett és fényesen sikerült első tavaszi táncvigalom (majális), melynek tiszta jövedelme a ren-dező bizottság által meghatározandó jótékony célra fog fordítatni. (Jobb helyre nem tehetik, mint az óvoda alap javára. Szerk.) A vigalom létrejötté, va-lamint annak fényes díszítése Basch Sámuel, Szokola Gyula aljegyző és dr. Sór Ferenc közséi orvos urak elvitáztatlan érdemei, melyért nevezettek a vigalmi helyen a közönség részéről megkapták az elismerés és köszönetnyilvánításokat; melyek után hisszük, hogy nem fognak késmi egy újabb jótékony célú vigalom rendezésével, hogy az egyhangúságból táncra perül-hessünk. Folyó hó 29-ikén délután 2 órakor vallásos és lélekemelő ünnepélynek voltak tanui: ugyanis ezen időben tétetett le a lerombolt és újonnan építendő Kalvária-stációk első alapköve, Lux Nep. János espe-res-plebános ur által, fényesen sikerült és lelket emelő beszéd kíséretében az összes előjáróság, képviselő-tes-tület és nagy közönség jelenlétében, tarackdurrogások mellett, mely alapkövetétel az előjáróság tagjai által folytatottatott. Az alapkö-lerakásának végeztével Haj-dufi Károly közséi jegyző mondott emelkedett hangú beszédet, melyben megköszöné a tisztelet és érdemek-ben megöszült lelkipásztorának a hívei irányában ta-nusított jóakaratot és szeretetet; mire a jelenlevők lel-kes éljenzése következett. B.

Szaszy Ernő vaskuti, Wachtl István katymári káplánok másodosztályu katonai segédlelkészekké nevezettek ki.

Építési vállalkozók figyelmébe. Folyó hó 4-én d. e. 9 órakor Kulán, 5-én pedig Palánkán az ispáni irodában több kincstári épület javítás végett vállalkozóknak kiadatik.

A zombori kereskedő-ifjúság pünkös-d-vasárnapján sikerült díszlovászatot és dísztekézetet rendezett Piller Rezső 110. sz. a házában.

Lichtneckert Jánosné szül. Simony Teréz, váro-sunkban is ismert hölgy, május 25-én Szabadkán 29 éves korában elhunyt.

A kalocsai jezsuita-rendház 20 tagja és 150 ban-lakó gymnazista (konviktor) május 28-án Pálicson si-került majális tartott.

Mély részvétet keltett Ujvidéken városzerte az a nagy szerencsétlenség, mely a közbecsülésben álló vá-rosi főjegyzőt érte. Nevezett férfit ugyanis a mult hét végén hirtelen örülési rohamok lepték meg, melyek oly veszélyes mérvben törtek ki, hogy a városi ható-ság kénytelen Budapestre az országos tébolydába szállíttatni.

Morvay Imre keceli, és Nagy Ferenc sükösi segédlelkészek kölcsönösen áthelyeztetettek.

A zombori önkéntes tűzoltó-egylet f. hó 7-én, szombaton, a „Sikora“ erdőben nyári mulatságot ren-dez, melyre a n. é. közönséget tisztelettel meghívja. Aláírni az egyes tűzoltóknál, valamint az őrnyán elfekvő íveken is lehet. Műsorozat: F. hó 7-én szom-baton délutáni 1 órakor gyülekezés az őrnyán. Pont 2 órakor az összes tűzoltó-tagok és a netán csatlakozó közönség zeneszó mellett kivonul. Kint: 1. Sikarába érkezve, az összes résztvevők pihenőt tartanak, mely után 2. 4 óráig közös játékok és mulatságok rendez-tetnek. 3. 4 órakor verseny-súlydobás, táv-ugrás és kötélmászás. 4. 5 órakor közös tornázás és annak vé-gén dísz- és műtornázás. 5. 7 órakor 3 bohónak tré-fás tornajátéka. 6. 8 órakor közös vacsora. 7. 9 óra-kor némajáték: „A veszélyeztetett őr vagy a két vándorlegény.“ 8. 10 órakor tűzijáték. Minden egyes tétel közt zene és tánc. Résztvevőjek személyenkint o. é. 1 frtjával, családjegyek pedig 1 frt 50 krajával válthatók az önk. tűzoltók őrnyáján esütörtök déli 12 órájáig. A 18-évet betöltött ifjak a család tagjaiul nem tekinthetők, kik is külön részvénydíjat tartoznak fi-zetni. Netáni rossz idő beállta esetén a nyári mulat-ság a legközelebbi szombatra halasztatik. Mindazok, akik a részvevésre tévedésből fel nem kértettek, de részt venni óhajtanak, bármely egyleti tag által is be-jegegyeztetetnek. A rendezőség.

A m. kir. igazságügyminiszter 1481. elnöki szám alatt valamennyi kir. törvényszékhez, járásbíróshoz és kir. ügyészséghez a következő körrendeletet intézte: „Az országgyűlési képviselőválasztások közeledvén, kötelességemnek tartom a bírákat és kir. ügyészeket az 1869. IV. t. c. 11. §-ára, illetve az 1871. XXXIII. t. c. 16 §-ára, a bírósági hivatalnokokat pedig az ügyviteli szabályok 20. §-ára figyelmeztetni, melynek értelmében politikai jogaik szabad gyakorolhatása és meggyőződésüknek előzetes, sőt nyilvános kijelentése is meg van ugyan engedve: de másrészt nem egyez-tethető össze sem az idézett törvénnyel és ren-delettel, sem pedig — és különösen — a bírói állással, hogy akár politikai véleményük, akár képviselőjelölt-jük mellett toborzást gyakoroljanak, vagy nyilvános helyeken, avagy gyülekezetekben szónokoljanak. A büntető törvény súlya alá eső cselekményt követne el azon bíró, kir. ügyész vagy bírósági hivatalnok, a ki hivatalos állását felhasználva, pártfele, vagy az ő pártjára térőnek részére, hivatalos állásától függő bár-mily előnyt helyezne kilátásba, vagy az ellenpártia-kat hivatalos állásától függő hátránnyal fenyegetné. Egyébiránt örömet adok kifejezést azon várakozásom-nak, hogy nem forduland elő eset, mely kötelessé-gemmé tenné alkalmazni mindazon rendszabályokat, melyeket a kötelességükkel megfellekedő bírák, ügyé-szek és bírósági hivatalnokok ellen a törvény az igaz-ságügyminiszter rendelkezésére adott.“ Dr. Pauler Tivadar.

A titeli polgári iskolának igazgatóján nagymérvű elmezavar mutatkozott, s így a szerencsétlen élőhalo-tat egyelőre megfigyelés végett az ujvidéki közkör-házba szállították.

Keresztur közséje a mult napokban üanepelte templom-felavatásának 100 éves jubileumát, mely al-kalommal Hranilovics Illés körösi gör. kath. püspök főpásztori látogatást is tett.

Szabadkán május 30-án virradóra a Szt.-Teréz templomnak Mária szobráról ismeretlen tettesek az ékszerék és pénzek egy részét elrabolták.

Kovács Gusztáv, pénzügyi fogalmazó, a zombori kir. adófelügyelő mellé II. oszt. pénzügyi titkárrá ne-veztetett ki.

Ujvidékről a magyar színészek f. é. május 31-én távoztak Kulára. A társulat, Tóth Béla szintársulata, elég jó erővel rendelkezett; de a közönség pártolása nagyon gyér volt. Helyökbe jött már egy német vándor-trupp, melynek igazgatója szinlapkihordó is egy személyben. Különben nem a színházban, hanem egyik kocsmahelyiségben játszanak.

A szabadkai közséi főgymnasium szegény ta-nulói segélyző egyesület, pünkös-d-hétfőjén délután a palicsi fűrdőben hangversenyt rendezett, 50 k. be-léptidij mellett.

Hymen Falcione Nándor, városi tanácsos, elje-gyezte Falcione Lőrinc ur kedves leányát, Milla k a-t.

Habor Ferenc, m. kir. honvéd-százados kezelő-tiszt, hasonló minőségben Lugosra helyezettett át.

A helybeli r. k. népiszólak tanítói testülete, az ifjúság nagy öröme, sikerült majális rendezett a Sikara erdőben. A mulatságon számos szülő vett részt s az esti hűvös órák beálltával ők maguk vezették haza gyermekeiket. A tanítók ezen alkalomból némi nevelői fontosságot is kölcsönöztek a mulatságnak, mert értelmesebb ifjakkal szavaltatokat tartattak. Így hallottuk a többi közt, értelmesen elszavalva a „Fü-lemile“ című költeményt, s egy ennél háromszorta hosszabb példázatot.

Körözött anya. Wrobaesky Novákné, szül. Jar-sanszka Rachilla, bresztováci lakosnő, f. hó 19-én fér-jét és két gyermekét elhagyva, Elesztin Illia napszá-mossal megszökött s valahol Slavóniában kóborol. Férje jelentést tett a hatóságnál, kérve a nő hollété-nek kipuhatólását, minek folytán azt országzerte körözik.

Az állami középipartanodai igazgatóság felkéri mindazon gyárosokat és géptulajdonosokat, a kiknek vizsgált kazánfűtőkre, stabil gőzgép s locomobil-és cséplőgép-kezelőkre van szükségük, hogy ilyenek nyer-hetése végett, kívánalmaik és ajánlatuk határozott körülírása mellett hozzá (Budapest, VIII. ker., Bodza-fa-utca 28. sz.) fordulni sziveskedjenek.

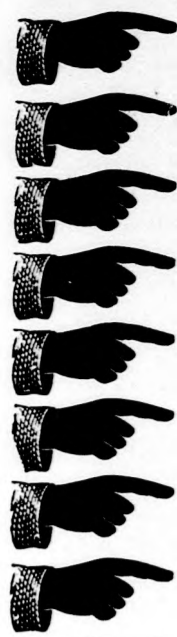
Szabó Mihál titeli kir. járásbíró s súlyos veszte-ség érte nagyreményű Miklós nevű fiának halála által, ki a kalocsai konviktus IV. osztályú növendéke volt.

Szurducsy Mihál 95 éves korában elhunyt nyu-galmazott alezredest, május 29-én temették el Ujvi-déken nagy katonai pompával. Az egyházi szertartást Angelits Germán patriarcha végezte. Az elhunyt 33 év óta volt nyugdíjas.

Bács-Bodrogh megyében a buzával bevetett te-rület, a gazdasági tudósítók által beszoiglatott ada-tok alapján, 375,693 kat. holdat tesz. Ennél az ország-ban csak Torontál megyéé nagyobb 455,164 kat. holddal.

Felelős szerkesztő: Dr. MOLNAR ISTVAN LAJOS.
Laptulajdonos és kiadó: Bittermann Nándor.

NYILTTÉR. *)

MATTONI-FÉLE
GISSHÜBLER
legtisztább égrényes

SAVANYU-KÚT

legjobb asztali- és üdítő ital,
kitünő hatásnak bizonyult köhögéskor,
gégebajoknál, gyomor- és hólyaghu-
rutnál.

Mattoni Henrik, Karlsbad és Budapest.

30-18

*) Az e rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a szerk.

HIRDETÉSEK.

1563. sz.
kig. 1884.

Pályázat.

Bács-Bodrogh vármegye almási szolgabírói járás-
hoz tartozó B. Madaras községében lelkőszönés folytán
megüresedett község orvosi állomásra ezennel pályá-
zat hirdetik. — Ezen állomás ez évi június hó 9-én
d. e. 10 órakor B. Madarason a község házában meg-
tartandó választás útján fog betöltetni.

Az állomással egybekötött javadalmazás következő:

1. Évi készpénz fizetés 400 frt.
2. Látogatási díj 20 kr.

A pályázók felhívtnak, hogy az 1876. évi XIV.
t. c. 143. § a értelmében felszerelt folyamodványukat,
ez évi június hó 7 ik napjáig bezárólag alólírott
beküldjék.

Megjegyeztetik, hogy a község közvetlen közelé-
ben fekvő Madarász pusztai uradalmi birtok cselédsége
gyógykezeléséért, az uradalom által a községi orvos-
nak eddig külön 100 frtnyi évi díj fiztetett; — és
így a rendes fizetésen felül erre, úgy kézi gyógytár-
tartásának engedélyezésére is, a megválasztandó orvos-
nak kilátása lehet.

Almás, 1884 május hó 9-én.

3-3

Deák Zsigmond.

Van szerencsénk a n. é. közönségnek becses tudomására hozni, miszerint
a magas m. kir. kereskedelemügyi miniszterium felügyelete alatt álló

országos központi mintapince palack borainak

elárutási képviselőt megnyertük, és ezen híres borokból nagyobb készletet tartva,
bátorkodunk azokat, nemkevésbé mindennemű idei töltésű

ásvány és savanyúvizeinket

ajánlani.

Tisztelettel

Weidinger S. és Zs.

3-3

Nincs többé fogfájás!

DOM MAGUELONNE főnök a tisztelendő benediktinusoknál **Soulacban** (Gironde)

FOG-SZERE

52-15

használatát által.

Két arany érem, Bruxelles 1883. a legmagasabb kitüntetés. — Főltalálva 1873. Boussard Pierre prio által.
1 palack 1., 2. és 4 frt, por 75 kr. és 1 frt, pasta 1 frt.

Eau de Zenobie erősítő, megtartó és egyedül képes a szín visz-
szállítására ép úgy a hajnál, mint a szakáll-
nál, azt hajlékonyra teszi és növeszti. 1 palack.

Lincture du dr. Richard a haj eredeti színe visszaállítására,
rögtöni siker. 3 frt 1 palack.

Eau de Phénix I. kitünő szer a haj színének visszanyerésére, 2
vagy 3-szori használata minden további eljárás
nélkül előtte vagy utána.

Eau de Phénix II. ugyanazon eredm. y mint az I. sz., siker 2
nap után.

Gouttes du dr. Thompsen szakáll-festőszer, kő nyű használat és
gyors siker.

Lotion vegetale Cephaline, jótékony a fejmosásra egyszersmind a
hajnövesztésre.

Arricaine toilette. Egyedüli szer mindenféle bőrbetegségek,
kiütések, égések stb ellen.

Parfümök, nagy választéka az ismert angol és francia illat-
szereknek.

Poudre fleur de riz de Lahore, elismert legjobb rizspor, finom
illattal.

Glycerine anglaise, kitünő szer a bőrnél fagyások ellen stb.

Főgyűnkség a nagybani eladásra

A. Seguin 3. rue Huguerie Bordeaux.

Raktár Zomborban: Heindhofer Robert és Weidinger S. és Zs. uraknál.

IDEI TÖLTÉSŰ

mindennemű

az európai összes gyógyforrásokból

közvetlenül megrendelt és teljes készletben levő
természetes

ásványvizek

kaphatók: FALCIONE GUSZTÁV kereskedésében ZOMBORBAN.

Üzlethelyiség változtatás.

Van szerencsém e város és vidéke n. é. közönségével tisztelettel tudatni, miszerint az eddig

KAUFMAN SIMON

cége alatt fenállott

kalap-, szűcs-, szőrme- és női-divat ruharaktáramat

1884. évi május hó 1-étől

a Gromon és Zrinyi-utca sarkán ujonan épült házamba (eddig üzemem átellenébe) helyeztem át.

Jelentvén, hogy t. vevőimet újabb, szebb és teljesebb üzletem, fokozott mérvben képes kielégíteni,
maradok tisztelettel

Kaufman Simon
özvegye.

1-*